

דע"ת
גדולי הרבנים שליט"א
על מצות עירוב
בשכונתינו בארא פארק יצ"ו

עש"ק פרשת וארא ר"ח שבט תש"ס לפ"ק

קריאת קודש

דעת תורה מהרבנים הגאונים המובהקים עמודי התורה מנהיגי ומאורי ישראל שליט"א,
ומהרה"ג רבני בתי מדרשות אודות תיקון העירוב בשכונת בארא פארק יע"א

כ"ה

בהיות שנתייחד עירוב בעיר בארא פארק ע"י וועד רבנים מובהקים ועומדת תחת השגחת מורה הוראה מובהק הרב מוה"ר חיים יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד סערדאהעלי ונעשית בחומרות והידורים, וכן יש וועד בעלי בתים חשובים נגידים ונשואי פנים העומדים בעזרה להוצאות שצריכים לתיקון העירוב ולמשגיה תמידי מדי שבוע בשבוע, ע"כ גם דינו תכון עמהם לחוק ידי עושי מצוה, ומצוה רכה על כ"א לסייע במה שישכיל כדי להעמיד העירוב על תלה כנהוג בכל תפוצות ישראל.

וע"ז נאו נשרים רבנים עה"ח בתורש מכת שנת תש"ס לפ"ק. והיות ומאו כבר הוסיפו גם מהחזתמים מכתבים חשובים לחוק מצוה רכה זו ע"כ מודפסים כל שמות הרכנים החזתמים והכתבים יחדיו

הנהיג מורה יהזקאל ראטה שליט"א אבר"ק קארלמבונג (מכתב)	הנהיג מורה אפרים פישל הערשקאוויטש שליט"א אב"ד האלין (חתימה)	הנהיג מורה מנחם מענדל רובין שליט"א אבר"ק מחשאי (מכתב)
הנהיג מורה שלום קרויס שליט"א אבר"ק אדווארי (מכתב וחתימה)	הנהיג מורה טובי גאלרשטיין שליט"א ראש הישיבה עמק הלכה ע"י תלמידו הרה"ג משה בנימין רובין שתתם בשליחתו ובנכחותו (חתימה)	הנהיג מורה יוחנן סופר שליט"א אבר"ק ערלי (מכתב)
הנהיג מורה מנשה קליין שליט"א אב"ד ור"מ אונגוואר (חתימה)	הנהיג מורה יעקב יצחק גיימאן שליט"א רב רק' מחזקי הדת מאנטריאל (מכתב)	הנהיג מורה חיים ישע"י קעניג שליט"א אבר"ק יאקע (מכתב, חתימה)
הנהיג מורה אהרן ווידער שליט"א אבר"ק לינו (חתימה)	הנהיג מורה חיים יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד ור"מ סערדאהעלי (מכתב)	הנהיג מורה שלמה הכהן גראס שליט"א רומ"ץ קהל מחזקי הדת כעלוא כ"פ (מכתב)
הנהיג מורה ישראל מנחם גרינוואלד שליט"א אבר"ק פאפא ב"פ (מכתב וחתימה)	הנהיג מורה צבי הילפערן שליט"א רומ"ץ דקהע"י ווען כ"פ (מכתב)	הנהיג מורה בן ציון שטראסער שליט"א רומ"ץ דק"ק נישרא ב"פ (מכתב)
הנהיג מורה גבריאל צינגער שליט"א אב"ד דקהל נטעי נבריאול (מכתב וחתימה)	הנהיג מורה שמואל שמעלקא לייפער שליט"א ארמ"ר מחוסט ור"מ תורת חסד (חתימה)	הנהיג מורה שלום פסח לאנגסאם שליט"א רומ"ץ כבדה"ד כעלוא 50 סטריט (מכתב)
הנהיג מורה בן ציון יעקב הלוי וואונר שליט"א רב רב"ד צ"ן ובית הוראה "שבט הלוי" מאנסי נ"י. (מכתב)	הנהיג מורה זלמן רוד ישע"י סופר שליט"א רב דק"ק כתב סופר ערליא (חתימה)	הנהיג מורה יוסף מאיר לייפער שליט"א אבר"ק מעמעשוואר (חתימה)
הנהיג מורה אשר אנשיל עקשטיין שליט"א רומ"ץ כבדה"ד כעלוא 18 עווע (מכתב)	הנהיג מורה יעקב קאפיל שווארץ שליט"א ראש ישיבה אהלי יעקב בעמח"ס יקב אפרים (מכתב)	הנהיג מורה חיים אלעזר ברין שליט"א אב"ד קהל שער ציון (חתימה)
הנהיג מורה יצחק צינגער שליט"א רומ"ץ, ראש כולל הוראה למצוינים (מכתב)	הנהיג מורה דוד יצחק שיק שליט"א רב דק"ק תפילה לדוד (חתימה)	הנהיג מורה יוסף טויסיג שליט"א אבר"ק כעלער (חתימה)
הנהיג מורה יחיאל יעקב הכהן מיללער שליט"א אב"ד איינשטאט ודה"כ נעטם אלמלך, ובית חנוך (מכתב)	הנהיג מורה יצחק דוב הלוי יונגריין שליט"א ארמ"ר מאנאלין (חתימה)	הנהיג מורה משה חיים גאלד שליט"א אב"ד קראלי (חתימה)
הנהיג מורה שלום יוסף האלפרין שליט"א אב"ד כ"ח שמואל ארממלא (חתימה)	הנהיג מורה ישראל אברהם אלטר טויב שליט"א אב"ד תולדות נפתלי (חתימה)	

יחזקאל ראטה

אבדק"ק קארלסבורג

בארא פארק, ברוקלין, נ.י. יע"א

ב"ה

היות שכבר נעשה תיקון העירוב פה בעירנו ב"פ יצ"ו, והוא עשוי בכל דקדוקי ההלכה באופן שעדיין לא נעשה פה, ועומד תחת פיקוח מעולה מורה הוראה מובהק הגה"צ מוהר"ר חיים יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד דסערדאהעלי, בצוותא עם בע"ב חשובים.

וכפי הבנתי, בבגון דא אין זה מנוגד כלל נגד דעת קדשו של מרן רבינו זצוק"ל, וגם אין בזה סתירה כלל לדעת הרבנים הקדמונים נוחי נפש ז"ל, שעד עתה לא הי' המדובר לעשותו באופן מעולה כזה, ובפרט שנתברר כי עידנו מוקף עם ג' מחיצות העשוין בידי אדם כדת וכהלכה, ובכן יכולין הכל לסמוך בהיתר טלמולו.

והשי"ת ישפוט וישכין שלום בקרב ישראל אמן, וע"ז באעה"ח ו' דיום חנוכה ורב חסד

הק' יחזקאל ראטה

אבדק"ק קארלסבורג

שלום קרויז

אבד"ק אודווארי

מח"ס דברי שלום ו"ח ושאר ספרים עה"ת וסוגיות
יו"ר בית הוראה דהתאחדות הרבנים

בס"ד יום ה' לסדר ולא שמעו אל משה וגו' תש"ס לפ"ק

שו"ר לכבוד אהובי נכדי היקר הרב המאוה"ג לממשלת התורה והיראה, צמ"ס קנקן חרש מלא ישן וכו' בש"ת
מו"ה ישראל אברהם אלטר טויב שליט"א הרב בביהמ"ד תולדות נפתלי בכארא פארק יצ"ו

אחדשה"מ מאהבה ועזה, מה שאתה מתמה למה אני עומד בראש המתירים לעשות ולתקן עירוב ככ"פ הלא כמה
רבנים אברכים הם נגד עשיית העירוב, כאמת קשה בזה לכתוב תשובה ברורה כי במקום שיש ענין
נצחון והכוונה לא לשם שמים, בלא"ה לא יקבלו האמת, מ"מ שלא אהי' כהאי תנא דיליף ריקם ריקם לגמרי אכתוב
מה שיעלה במצורתי בענין זה והכוחר כאמת יבחר.

הנה כל יסודות האוסרים תולים בדעת רבינו הקדוש מסאטמאר זצוק"ל כי אומרים כי דעת רבינו לפי דעתן היה נגד
עשיית העירוב. הרי יש עדים שדעת רבינו היה ג"כ שיעשו עירוב, וי"א שלא רצה עירוב, וקשה להכחיש מי
שאינו רוצה להכיר האמת. אמנם זאת הכל מודים שדעת רבינו שלא לעשות עירוב היה היכא דלא יהי' השגחה
טובה ע"י רב מובהק, ואלמלי היה יודע שיהי' השגחה טובה ויעשו העירוב כדת וכדין ע"י ירא שמים וגדול בתורה,
בודאי גם הוא היה מסכים לעשות עירוב - וכן שמעתי בשם הגאון מהר"ר רפאל זילבער זצ"ל מח"ס מרפא לנפש, מה שאמר
לבנו הרה"ג שליט"א ראב"ד הרי"נים של התאחדות הרבנים, כי הוא היה דר באיסט זייט לפני הרבה שנים ורצה לעשות עירוב שם
ואמר לכ"ק ארמו"ר מסאטמאר זצוק"ל שרצה לעשות עירוב, ואמר לו רבינו הק', אם אתה תשגיח על העירוב אז תוכל לעשותו. אבל
הרה"ג הנ"ל ז"ל לא רצה לקבל על עצמו השגחה תמידית, לכן לא עשה עירוב. הרי דע"י השגחה טובה גם רבינו הסכים לעשות עירוב -
א"כ לפי"ז בעת שנעשה העירוב כדת של תורה ע"י רבנים מובהקים תלמידי חכמים גדולים ובהשגחה יתירה, בודאי
ניחא ל' להאי צדיקא קדישא שיעשו עירוב להציל אלפים מישראל מחילול שבת קודש.

אמנם על עיקר טענת האוסרים כי ע"י עשיית עירוב אף שהוא כשר לכל הדיעות מ"מ יצמח פריצות ותערובות
אנשים ונשים ברחובות העיר ויבטל הצניעות וכדומה לזה. הנה ע"י בהגתה הרא"ש עירובין (פ"ו) מצוה
גדולה לתקן עירוב, ועי' בהרא"ש בתשובה (כלל כ"א ס"ח) אודות הנידוי להרב אשר חלק על הגדולים שבדור הקדום
לעכב עשיית העירוב ושם נאמר מי שמחמיר גבי עירוב מכשיל הרבים בחילול שבת, ועי' בשו"ת אבני נזר המתקש
ומונע מלהעמיד עירוב, הוא מחטיא את הרבים ועתיד ליתן את הדין, וזה שיטת רוב הגאונים מרוד הקודם ומדורינו
עיי"ש.

ובן נפסק בש"ע או"ח הלכות עירוב, הפסק המחבר מצוה לעשות עירוב, והיתכן דשום אחד מהנמשאי כלים על
הש"ע לא כתב על הלכה זו דמה שמצוה לעשות עירוב זהו דוקא אם לא יצא מכשול מהעירוב, כמו שהאברכים
חוששין שמא יצאו הרבה נשים בשוק וכדומה, או שמא יעשה משא ומתן בשבת. ומרלא כתבו על הלכה זו כלום,
מוכח דאין יכולים לכרות מלבם איזה סברות כרסיות מה שלא חששו שום אחד מגדולי הפוסקים עד היום. ומאין
לקחו העזה מודי הודאות חדשים אברכים בסברתם ההרשים לכוא לחלוק על כל הגדולים הקודמים שלא נזכר
בעשיית העירוב שום חשש כזה, ולחלוק על הראשונים והאחרונים בלי ראי' כלל וכלל ולבטל כל ההלכות ומסכתת
עירובין משום גזירות חדשות שברו מלבם בסברות כרסיות.

ועי' בספר צפנת פענח מהגאון מראגאטשאוו ז"ל שהוא היה מברר כל השאלות מדברי ראשונים, מ"מ כתב
בתשובה (עמוד י"ג) לגדול אחד שרצה בסברתו לפסוק נגד הרמ"א, האך רוצה לעקור הלכה קבועה בשו"ע.
ועי' בירושלמי (פ"א דגיטין, ושנועם פ"ו) דתלמיד שהורה שלא ברשות אף כהלכה, אינה הוראה גם בדעבד וכו'.
ומסיים דעכ"פ ח"ו לפסוק היפך מדברי הרמ"א, אף ריש לנו כח להכריע בראיות ברורות ודוקא לרב גוברי עיי"ש.
ובגידון דידן הכי יש כח לאברכים שבימינו לבטל מצות עירוב במקום שכתבו הרא"ש ושאר ראשונים והשו"ע דמצוה
גדולה לעשות עירוב, היתכן בסברתם לחלוק ולבטל מצוה זו, אף להחמיר, הרי זה קולא שגורמים עי"ז לחילול שבת,
שזה איסור ברוד והגזירות שלהם הם רק בגדר ספק, בפרט שלא הוזכרו בשו"ע וגו"כ.

ועי' בשו"ת באר משה (מ"ז סימן ע"י) שכתב ח"ל, ואני אינני מסכים לאיסור מטעם גזירות חרשות והלואי שנשמור את אשר נזכרו בשו"ע ונו"כ, ועי' בשו"ת הרדב"ז החדשות (סי' קס"ג) דאין לחדש חומרות על ישראל, - עי' בס' תורת האשם פ"ת יו"ד סי' קי"ו הרוצה להחמיר לנהוג איסור בדבר שלא מצינו שהחמירו חז"ל הוי כמו אפיקורסות ויצא דשכרו בהפסדו, עי' שד"ח כלל פ"ח, ועי' בס' שלחן מלכים הל' ציצית דהחושש לדעת יחיד הנזכר בש"ס, יש בו דעת מינות, וכ"ש בדבר שלא נזכר בשום מקום לחוש להאי גזירה ודו"ק, ועי' בכ"מ שלא לגזור גזירות וחומרות אם לא נזכר בדברי רבותינו ז"ל, ועי' ביד מלאכי בכ"מ דאין להחמיר בדבר שכתוב בפירוש בשו"ע להתיר - והלואי שישמרו מה שמוטל עליהם, כפרט נגד השו"ע וכל הפוסקים לעשות עירוב להציל את ישראל מחילול שבת. ועי' בגמ' ביצה (דף ט"ז ע"ג) דמי שאינו מתקן עירוב, לקלקל הוא בא כמ"ש רש"י שם.

ועי' עירובין (דף ס"ט) איכא רבנן ואין עירוב כחמי', ועי' תשב"ץ (מ"ז סל"ז) זכות גדול למתקן עירוב. לכן אין לזוז מהשו"ע (סימן שצ"ה וסימן שס"ו סעיף י"ג) דמצוה לחזור אחר עירוב. וידוע מ"ש בשם הבעש"ט ז"ע דעשיית עירוב מקרב הגאולה, וזה לא ניחא להם"ם וכת דילי' ורימו בקרא בזע"ם תצע"ד אר"ץ בזכיחה עירוב מקוה. ויש עוד להארך שהאוסרים ישובו בתשובה שלימה ולא יחפשו לבטל דברי הראשונים ח"ו. ואם רוצים לעשות נח"ד לרכינו זצ"ל יש כמה חומרות אשר החמיר רבינו זצ"ל בפירוש כמו בענין בגדי נשים וכדומה, שלזה אינם חוששים, רק לבטל השו"ע בסברות כרסיות שלא נזכר בדברי הצדיקים. וכעל הוראה צריך מאוד להתבונן בהוראתו שלא יעשה שום דבר נגד הפוסקים ודו"ק היטב. ויש עוד להארך בזה, אבל די למורי הוראה ידאי שמים לעודד על האמת.

כ"ד זקינך המסיים בקצירת האומר

הק' שלום קרויז

אכר"ק אודווארי

לאחר כתבי זאת, שלח לי רב גדול אחד מן המתירים, מכתב מרכ גאון ישיש צדיק אמיתי שליט"א שנכתב ע"י בנו הרב שליט"א לאיסור, ונפלאתי מאוד, כי בשנת תשמ"א היה אסיפה בהתאחדות, והרעיש הגה"צ מפאפא זצ"ל לעשות עירוב, וכל הרבנים שהיו שם יותר מששים רבנים גדולים, ואף אחד מהם לא יצא נגד עשיית העירוב, רק הרה"ג ר' משה ביק זצ"ל שצעק בקול ואמר כי ר' משה פיינשטיין זצ"ל פסק נגד העירוב, ואמר שאם יעשו עירוב אזי הוא יצא מן ההתאחדות. ומחמת שלא רצו לעשות פירוד בהתאחדות פסקו מלדבר מענין עשיית העירוב.

מכתב עוז

מאת הרב הגה"צ מוהר"ר חיים יהודה כ"ץ שליט"א
אבד"ק ור"מ סערדאהעלי

בענין הפיקוח ונחיצות העירוב בשכונתינו

בעזרת השם יתברך

הנני להודיע בשער בת רבים לכל שכנינו, שהעירוב הנעשה פה סביבות משכנותינו, נעשה בפיקוחינו והשגחתנו יחד עם כ"ד רבנים גאונים וצדיקים בעלי הוראה מובהקים שליט"א (אשר מחמת סיבה ידועה א"א לפרט שמותם לעת עתה) ובהסכמת שאר רבני תושבי מקום העירוב, והרבה רבנים תושבי עירנו יצ"ו - וכן נתמנה מאתנו משגיח תמיד שיפקח על העירוב תמידים כסדרן.

והגם שתלי"ת מעולם לא נזדקקתי לשום השגחה וחתימה והסכמה והמלצה (חוץ מההכרח של רב על בני קהלתו), עכ"ז לגודל יקר ערך חשיבות מצוה רבה דעירובין שמסרו נפשם עלה כל רבותינו נוחי נפש ז"ל זיעובי, ועשו כל מיני טעדין והשתדלות שיהיו עירוב בכל עיר ועיר גדול וקטן בכל תפרות ישראל ולא חששו לשום טעם וסיבה למנעו, ושמחו בה כמוצא שאל רב, וכמו שאנו אומרים שמחים לשמרו ולערב עירובו, ונע"י ס' אגרות להם שלמה לוקי הגה"ק משאלמו ז"ל הי"ד מכחז ע"ט (משנת חל"ב, לאחר שכבר הי' שם אצ"ד ל"ג שנים) ח"ל, עלמה צדינו בעז"ה למקן עירוב פה נקהילתנו זהוילת רבה וצקישו מאד, ועלה צרעיוני כי הכונה בעירוב כתב הארז"ל שהוא להמחיק הדין ע"צ ר"ו כו' ועם העירוב נשפע מ"ג מדות של רחמים עכ"ה].

כי הוא מצוה מדברי סופרים כמ"ש רבינו החת"ם סי' צ"ט, וגדר וסייג ושמירה שלא להכשל בחילול ש"ק ביודעים ובלא יודעים אלפי פעמים בשנה, (ויש דברים הנפוצים אצל כללות בני"א ואין היתרם מבורר בשו"ע, כגון כלי שמיעה באזנים ובתי עינים, מקד ותכשיטי נשים ותכשיטי מפתחות, ומטפחת אף ומלית קטן מהשיעור, כפתורים מיותרים ושאר נטפלין לבגדים, שיורי מאכל בפה, יציאה לחוץ עם מים בשערות אחר הטבילה וכיו"ב, וכ"ש ענינים הברחיים הבאים מזמן לזמן באנשים מיוחדים, כמו לצורך הצלת חולים, ואנשים נכים ומקלותיהם או ככסא גלגלים, ותרופות שנושאים החולים, ולצורך חולים השוכבים בבית"ח ומשמשיהם ומאכליהם, ולצורך ברית מילה בשב"ק, וכן הנצרכים לשאלת חכם וכיו"ב).

ומבואר בה"ק גדול כח השפעת מצוה זו לקדש המקום שבו נעשה (מ"ש רמ"ז בשם האר"י הק' בשער המנוח פ' בשלח, ובהקדמת פתחא זוטא בשם פני ארי, ובסו"ס בית אהרן בלקוחים ד"ה מצנו הרה"ק, בשם הבעש"ט הק' פירוש הפסוק "בע"ס תלמד ארץ" [תנזקוק ג'] "זע"ס" ר"ת זכיחה עירובין מקוואות, שעי' דברים אלו תלמד ותמייד הארץ, עכ"ל ועי' בהסכמת וק"י הגה"ק הנ"ל על ס' גדולת רבנו ישראל בעש"ט, ... מאמר זה מהבעש"ט שג' דברים אלו הם ראשיים ונחוצים מאד שצריך לשרא, דהיינו שחטה כשרה משו"צ יר"ש, ושיהי' עירובין בעיר, ומקוה כשרה ועי"ו ילמד ויקומם הארץ, ויש

לרמז צפ' שופטים ונגזר הכסף ודיבר אל העם ואמר אליהם שמע ישראל כי וכתב רש"י ז"ל אפי' אין צום וזאת אלא ק"ש בלבד
מדאי אחס שישיע אחס, עי' בסוטה מ"ז ע"א לשון חז"ל צום רש"י, ורש"י שינה בלשון אחר, וז"ל דנרמז בלשון הק' אפי'
אין צום אלא וזאת קריאה 'שנ"ע' - נטרקון שחטה מקוה עירובין מדאי אחס שישיע אחס עכ"ל"ה).

ובצירוף גודל המכשלה שיש בעו"ה ע"י שנפוץ לעשות צוה"פ כל יחיד בינו לבין שכניו בלי הוראת
חכם, שהרבה מהם פסולים לגמרי - ע"כ יצאתי חוץ לגדרי ונענית להפצרת העסקנים החשובים בני
תורה ויראי אלקים הי"ו העוסקים במצוה זו בפזור הונם ומאדם חמנם, לחזקם ולסדרם כראוי וכנכון
לכבוד שמו ית'.

ובכלל ענין תיקון עירובין פה, ידוע לכל שהי' בזה קצת חילוקי דיעות, שהרבה רבנים גאו"צ הסכימו
לעשות עירוב בכל העיר, ובתוכם כ"ק אאמו"ר הגה"צ מסאמבאטהעלי ולה"ה שהי' בעל הוראה מובהק
מדור הישן, ואף אמנם שהי' רבנים גאו"צ מאותם שאנו סמוכים על הוראתם, שלא רצו לעשות עירוב,
(מטעם הידוע להם שלא גילו לנו בכתב), וראינו ושמענו דיעות חלוקות הנראים כסותרים, וכ"א אומר בזה
הסבר כרצונו זה בכה זה בכה, ונראה פשוט שלא מחמת שהחזיקו בה לאיסור מצד הדין, אלא שלפי
המקום והזמן והמצב באותן השנים עדיין לא הי' שעת הכושר לכך לעשותו כתיקונו - אמנם כהיום
שנתחברו בעלי הוראה יחד עם עסקנים מסורים וסדרנו עירוב מתוקן כהוגן (וממילא כבר יש פה עשרות
עירובין בכל פינה ופינה וכל רב וחבורה לעצמה) יכול כל נפש היפה לסמוך עלה כעין כל העירובין שנעשו לפנינו
מקדמת דנא בכל ערי ישראל. (והנהגים ע"פ הוראת ועצת חכמים להחמיר שלא למלטל בעירוב הנהג בעיריות
גדולות או קטנות כמעונות הקיץ וכיו"ב, ימשיכו לנהג כמנהגם וחבא עליהם ברכת טוב).

**ועתה אחי ורעי שמחו בד' וענגו את השבת קודש בלי שום מניעה ומכשול, מנוחת
שלום ושלחה והשקט וכטח, אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה כרחובותינו, כי חדות
ד' היא מעוזכם, ויכולה היא שתרחם שננצל מכל עקתין בישין, ואל תוך בתיכם
להניח ברכה, ונזכה בזכותה להנאל כנאולה שלימה בכ"א.**

הכ"ד ועידא דמן חבריא הבעה"ח היום יום עש"ק לסדר למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ד', י"ט מרחשון שנת

השכ"ת מאח"ד לפ"ק.

הק' חיים יהודה כ"ץ
אב"ד ור"מ רק"ק עדת סעודההעלי

יוחנן בהגרמ"מ זצ"ל סופר

אב"ד ור"מ הק"ק ערלי צ"ו
ראש ישיבת אהל שמעון
בעיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד ירושלים ת"ו יום ה' ויגש תש"ם

לכני יקירי הרב הגאון המפורסם
מו"ה זלמן דוד ישע"י סופר שליט"א
רב דקהילת כתב סופר בורו פארק – ברוקלין יע"א

אחדשת"ה – אודות שאלתך בשמך ובשם התלמידים היקרים שבעירכם מה דעתי העני' אודות
העירוב שבעירכם.

הנה כבר הורה זקן ק"ז מרן החת"ם זצ"ל בשו"ת חת"ם חאו"ח סי' צ"ט שמוטל עלינו החיוב לדאוג
להציל ולשמור על נשים וקטנים וכו' שלא יכשלו ח"ו בחילול ש"ק בהוצאת דברים קטנים כגון
מטפחת, מפתח דירתם וכו', לכן ראוי וחיוב לתקן עירוב המתיר הטלטול ובסיום תשובתו ציוה על
השואל שישתדל בכל עוז לתקן עירוב לכני קהילתו, ועיי"ש בדברות קדשו.

והיות וכפי הודעתך הגה"צ מו"ה פישל הערשקאוויטש שליט"א אב"ד האליץ והגה"צ מו"ה חיים
יהודה כ"ץ שליט"א אב"ד סערדאהעל שהם גדולי תורה מפורסמים ומורי הוראה מובהקים, עומדים
על משמרת הקודש בתיקון העירוב על צד היותר טוב בכל פרטיה ודקדוקיה, בודאי יש לסמוך עליהם
בלי שום פקפוק כנלע"ד.

כ"ז כתבתי כנ"ל עבור התלמידים היקרים הסרים למשמעת.

כ"ד אביך הגאמן דושת"ה באהבה
הק' יוחנן בהגרמ"מ זצ"ל סופר

יעקב יצחק ניימאן
רב דביהמד"ר
חסידי בעלזא ומחזיקי הדת
מאנטריאל יע"א, קנדה

כס"ד

כ' טבת תש"ס לפ"ק

שוכט"ס אל כבוד ידידי הרה"ג המפורסם וכו'

קבלתי המכתב של כ"ת, והגם שאין אני מן הרכנים אשר מכתבי יכריע את הענין, הלא ידוע שכבוד ידידי הרב הגאון התמיד שבכהונה מו"ה חיים לייב כ"ץ שליט"א אבדק"ק סערדאהעלי הוא אחד מן המורי הוראות המובהקים אשר רבים סומכים עליו כשאלות גדולות ונחיצות והוראתו כקדושה, וגם כ"ק מו"ר בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל שהי' אחד מן גדולי הרור סמך עליו ידיו, והרכה יראים ושלמים פונים אליו כשאלות גדולות.

הנה מתשובותיו של כ"ק מו"ר בעל ויען יוסף זצ"ל רואים שהלך כשיטת מרן הח"ס ועודד את הפונים אליו בעשיית תיקון עירובין גם במדינתנו, והוסיף שיהא בית דין קבוע שמקבל על עצמו את השגחת העירוב שח"ו לא יבואו לידי מבשול.

ועוד כוכרונני כאשר זכיתי ללמוד אצל כ"ק מו"ר ויגד יעקב זי"ע שראינו שנסע כעגלה כסכיכות העיר לראות האם הכל כסדר ולפעמים נסע הדיין או הרב מקהילה אחרת וכן הרכה פעמים שלח את חתנו שהי' מורה הוראה מובהק.

ואודות מה שחוששים שקלי הדעת יעשו דברים שהם וילותא לקדושת הש"ק, הלא בלא"ה כמדינות אלו צריכין הרכנים לדרוש ולהוכיח הרכה מפירצות שונות ואז יכללו כדכריהם להגיד גודל קדושת שכ"ק ושאר ענינים וכעה"י ולמוכיחם ינעם ועליהם תבא כרכת טוב.

לפענ"ד הי' דבר טוב להודיע שמי שרוצה להחמיר על עצמו רשאי ואינו נקרא ח"ו אינו מודה בעירוב, וכן ראיתי את כ"ק מו"ר בעל ויגד יעקב זי"ע שאף שהוא כעצמו השגיח עליו נתן את חפציו ליד כחור המשמשו (מטפחת אף, טאכיק פישקא ושעון). וכן שמעתי מתלמידי האדמו"ר בעל קרן לדוד זצ"ל כאשר עשה העירוב כסאממאר כשבת ראשונה נשא כעצמו חומש לבית המדרש ושוכ לא הוציא כשבת. ואני מקוה שמודעה כזאת ישקיט הרוחות והקולות יחדלון.

ויעזור השי"ת שיקיים תלמידי חכמים מרבים שלום ולא מצא הקב"ה כלי מחזיק כרכה אלא השלום.

ידידו הושה"ט

ככרכת כל טוב כל הימים

יעקב יצחק ניימאן

נא למסור פר"ש וכרכת הדיוט מעומקא דליכא לכבוד ידידי הרב הגאון מסערדאהעלי שליט"א והקב"ה יעזור שיזכה ויצליח כמעשיו מתוך נחת והרחכה דקדושה.

מנחם מענדל רובין
באאמו"ר הגה"ק זצ"ל ה"ד
בעה"מ שו"ת חבצלת ישורין עדה"שע

שיל"ח

יום ד' לסדר ויקרא בהם שמי חש"ם לפ"ק ברוקלין יצ"ו

כיהודה ועוד הגנו מצטרף בתם לכ אל פסק הלכה של הרה"ג והארמורי"ם שליט"א שהמצוה לתקן עירוב בעיר חלה גם על שכונת ברוקלין יצ"ו, כ"ז שנעשה באחריות, ע"ד אנ"ש, וע"י רבנים בעלי סמכא.

עוד בתשמ"ה כפ' "זאת עשו וחיו" כתבתי לחוק עושי עירוב בשכונת וויליאמסבורג יצ"ו – והעתיקתי המקורות לכ"ז במאמר מיוחד בפרטות. - כמובן ביד כל אחר לקבל העתקה מהמאמר.

חמציח הרברים:

א. הלכה קבועה בש"ס וש"ע שמוטל על הת"ח והרבנים לתקן עירוב בעיר – מסורת רבוה"ק ומנהג אבוה"ק להתאמן לעשות למעשה עירובין בעיריות קטנות וגדולות ככל חסם, כ"ז שאין שם רה"ר דאורייתא.

ב. בהמאמר נתברר בראיות מיוסדים שאין לברוקלין רק דין כרמלית כמו העיריות הגדולות באיראפע, ירושלים עיה"ק, וכו'. בן פסק מרן דגה"ק מסאטמאר זצ"ל, והסכים לזה באחרונה הנאון דמ"פ בעל אנ"מ זצ"ל.

ג. מפורש בש"ס ופוסקים שע"י העירוב מצילין בש"ק רבבות ממכשולים ותקלות, ובן עושים נמילת חסד רב הערך עבור זקנים, חולאים ר"ל מפלא ונשיא- והצבור ככלל. במבואר ממקורות נאמנים במאמר הנ"ל.

ד. שיטת מרן דגה"ק זצ"ל ה"י תמיד להשתדל לעשות עירוב המקובל מהייט"ל ובשיטתו המוחלטת של החת"ם ותלמידיו. לא נודע לי המעם למה אמר באחרונה להרה"ג שליט"א שלא יעשו עירוב כאן, ובהמאמר הנ"ל ביררתי ששיטתו אינה ברורה, ובפוח אני דלא ניח ליה בע"ג מרומים שישחמשו עם שמו הגדול לכמל עירובין כאן.

ה. שיטת האר"י והרח"ו, שיטת הבעש"ט ותלמידיו להתאמן ככל תוקף לתקן עירובין – וכתבו שיש בזה גם צד סגולה, לעורר רחמים ולבטל דינים, עירוב"ב ע"כ נימ' חסד, רי"ו נימ' גבורה, עירוב אותיות עיבור"ד – ואפשר להוסיף היות ועירוב גימטריא רפ"ח – רופא חולי עמו ישראל, ביה"ד.

ו. הגנו פוגיה בכל לשון של בקשה לזרז על כבוד הרבנות וכבוד הרבנים בעיני הקהל נא ונא האספו! יוציאו שני הצדדים ביחד קול קורא לכתוב כ"א את שיטתו ולחתום ביחד ותתקיים עי"ז העשה רבבוד התורה!

ז. שמעתי מאאמו"ר הגה"ק זצ"ל ה"ד לדייק ברא דאיתא בירושלמי המתחיל במצוה אומרים לו נמור, ומהו פ"י לי אומרים לו? ובתנחומא איתא גמור. ופירש שעפ"י הלכה יש רשוח לתבוע מן המתחיל שגמור, ואולי נכלל בלשון זה שחייבן לסייע לו לגמור – ובמכתב זה אני מקיים בע"ה תרווייהו.

ומעומק לב את המסייעים למצות עירוב ישלם ה' פעלם ותהא משכורתם שלימה, ה' יברך את עמו בשלום.

למען האמת בהלכה
הק' מנחם מענדל רובין
באאמו"ר הגה"ק ז"ע ה"ד

חיים ישעי' קעניג

אב"ד ור"מ דקהל חשק שלמה די"אקע
בעמח"ס שו"ת חקי חיים ה"ח

ב"ה

(קטע מתוך תשובה שנכתב ללאנראן)

בנידן תיקון עירובין בבורו פארק ע"י צורת הפתח להתיר הטלטול אשר היתרו הוא מורווח כמו שנהוג כבר מדורות הקדמונים ואנן שליחותיהו דקדמאי עבדינן, - בירדתי כבר צידי ההיתר עוד לפני י"ט שנים ושמוטל על חכמי דמתא לתקן עירובין כמבואר בארוכה בשו"ת חתם סופר האו"ח סימן צ"ט עיי"ש, ומי לא יפחד מלשונו הק' שהקולר תלוי בצווארי חכמי העיר ע"י שא"א שמישהו לא יכשל באיסור התצאה בשבת. תשובתי נדפסה בספרי חקי חיים האו"ח ח"א סימן נ"ד - ותדרשנו משם שקשה עלי לכפלו, וגם בלתי זה כבר נתפרסם כעת בראש כל חצות יסודות חוקים ע"י רבנים מובהקים גדולי הוראה להתיר הטלטול בעירנו בלי שום חשש ופקפוק - אלא שבספרי בתשובה הנ"ל הסקתי, כי למעשה חושש אני משום שתיקון עירובין עלול הוא שיתצמח מזה מחלוקת, ושוא"ת עדיף -

אכן כיון שנשתנה המצב ע"י המנגרים עצמן, שהתחילו לעשות לצורך עצמן צוה"פ סביב בתיהם במבואותיהם - והעם נמשכו אחריהם - ונעשו פה בבורו פארק וכן בשאר שכונות צוה"פ לעשרות, ע"כ אין עת לחשות ולעבוד ע"ז בשתיקה - כי הרבה נעשו בפסול גמור מחמת חסרון ידיעה - וגם הרבה נכשלו בהתצאה חוץ לעירוב כי לא ידעו איה כלות העירוב - לכן פשיטא שעדיף יותר לעשות תיקון ציבורי ע"י בית דין חכמי תודה ובהשגחתם להסיר מכשול מדרך עמי - ולקיים ולחזק תקנת שלמה המלך ע"ה להתיר הטלטול בכל העיר ע"י צוה"פ -

וכעת נתעוררתי, כי צוה"פ הוא תיקון גדול גם "עבוד יו"ט" - כי העם רובא רדובם אינם מבחינין בין התצאה שיש בו צורך ובין התצאה שלא לצורך, כי פשוט אצלם שלגבי יו"ט לא שייך איסור התצאה - ועיני ראו ולא זר, ואף האברכים שלנו נושאים שלא לצורך כלל - בלי להשים על לבם שנכשלים באיסור התצאה -

איתא במועד קטן דף ה' ע"א, אמר ר' שמעון בן פוי רמו לציון קברות מן התורה מנין וכו', אביי אמר מהכא ולפני עוד לא חתן מכשול - פירש"י כלומר עשו דבר על הטומאה שלא יהיו נכשלים בה נושאי תרומה וטהרות - כלומר שמוטל על הבי"ד לצייץ הקברות ובאם לאו, דהיינו שהם בשוא"ת, הרי הם נותנים מכשול על נושאי התרומה - והרבדים תמוהים, אי" המקום בכל התורה כולה שבשוא"ת יהיו עוברים על לפני עוד לא חתן מכשול - ועכ"ח דציבור שאני, דמכשול רבים הוא חמירי - ודן ק"ו, מה התם שאין הכל נושאי תרומה, אמרו שאי תיקון של בי"ד הוא בכלל לפני עוד, וגם המכשול הוא באיסור שימור שהוא לאו שהרי לא יאכלנו בטומאתו, כדמשמע התם בש"ס שחששו רק שלא נטמא התרומה עיי"ש - ק"ו הכא שאיסור טלטול נוגע לכל ישראל, אנשים נשים וטף, וגם הוא שנגת כרת וסקילה שמוטל על חכמי התורה לעשות תיקון ולפענח המכשול ודו"ק -

ואין לנו להתחכם על חכמת שלמה, אלא לילך בעקבי הצאן כאשר נהגו דורות הראשונים, ואף בעיירות ובכרכים הכי גדולים - עיין גליוני הש"ס יבמות ק"ב ע"א ר"ה אם יבא אלי' ויאמר וכו' - כי מנהג העם הוא כרבים לגבי יחיד, ע"כ אם יבא אלי' ויאמר אין חולצין בסנדל, אין שומעין לו, שכבר נהגו העם וכו' וכתוב אחרי רבים להטות, והולכין אחרי שנהגו העם - לשון ספר יושר לכב בית שני חדר שני פרק ה' - ואין זו אומרת שאנו נחרין לטלטל בחוץ בהיקף העירוב, אלא החרוול יחדל ויקבל שכר על הפרישה, ואנו נקבל שכר על הדרישה - אלו ואלו יזכו לקבל שכר שבת מגבהי מרומים בנחלה בלי מצדים.

כ"ג חשוון תש"ס לפ"ק חיים ישעי' קעניג

ישראל מנחם גרינוואלד

אבדק"ק קהלת יוסף פאפא נ"פ

נס"ד

שלום וכט"ם אל מע"כ ידידי הרב הגה"צ מוה"ר חיים יהודה כ"ץ שליט"א אבד"ק ור"מ סערדאהעלי

אחדשכ"ת, הגני בזה למלאות בקשתו לבוא בכתובים ע"ד העירוב שנתקן פה בשכונתינו ב"פ יצ"ו.

האמת, מה לי לכתוב בדבר שכ"ק אבא מארי זצ"ל כבר האריך בתשו' ויען יוסף סי' קצ"ה לחוק ענין תיקון עירובין, וכתב דאף שהיו מן הגדולים שלא היו מהדרין לעשותו כדי שלא להכניס עצמם בין מחלוקת הפוסקים, עכ"ל אנחנו ראינו לרבותינו זצ"ל שהיו משתדלין לעשות תיקון עירובין כדי להציל ההמון ממכשול כיון שראו רבותינו שנכשלין באיסור הוצאה בשבת, ועיין שם מש"כ על כן לא הבנתי טעם הרבנים שרוצין למנוע דבר זה בעיר ניו יארק מטעם שיוכל לגרום קלקול וחלול וקלות, הלא ראינו לרבותינו זצ"ל שלא היו חוששין לזה.

וממשך אבא מארי זצ"ל שם בתשו', ע"ד החילוק שיש בין עיירות שבאיראפא לעיר זה, דשם הי' בכל עיר רב או בי"ד קבוע וכו', אבל כאן בניו יארק דאין כאן בי"ד קבוע, אם יארע איזה שינוי יש לחוש דאיכא דשמע בהא ולא שמע בהא, אבל אם יכולין להמציא ג' רבנים יראים ומובהקים הבקאים בהל' עירובין ומקבלין על עצמם ההשגחה וההכרזה בכל בתי כנסיות של מחוז זה אם יצטרך, איננו רואה טעם למנוע מלעשות העירובין וכו', ואנשי מעשה ממילה יבינו דיש מקום להחמיר למי שאינו נחוץ לכך, כיון שאין ההיתר אליכא דכו"ע. [זה כתב על מאנהעטן שהי' מבוסס על כמה וכמה קולות].

ועיי"ש ובעוד כמה תשו' שאאמו"ר זצ"ל מאריך לכאר דאין לנו כאן רשות הרבים דאורייתא כלל. [ובפרט כאן בשכונתינו, לאחר שנתברר דאיכא ג' מחיצות שנעשו בידי אדם].

ומ"ש שם, שדבריו להלכה ולא למעשה, הדבר פשוט שכתב כן מרוב ענוותנותו, כי לא רצה לסמוך רק ע"ע לחוד בענין העירוב כמאנהעטען, אבל מעולם לא זו מלחוק ולעודד את הפונים אליו בענין עשיית ותיקון עירובין גם כאן במדינתנו.

ומידי דברי בו, זכור אוכור כמה השתוקק אאמו"ר זצוק"ל ע"ד תיקון עירוב, ומרגלא בפומי' שדודו ורבו הגה"ק בעל קרן לדוד זצוק"ל מיד בשכתו על כסא הרבנות בק"ק סאטמאר, דבר דאשון שעסק בו היה תיקון העירוב, וע"כ חיוק אאמו"ר זצ"ל עשיית העירוב בשכונות התרדיות בברוקלין, וכסוף ימיו השתדל בעצמו בעשיית העירוב בויליאמסבורג, ושלח את אחי הגדול שליט"א לסוכב לבדוק את העירוב, יחד עם הגה"צ מהאליין שליט"א ועוד רבנים חשובים, ועכשיו שנתקן צורת הפתחים סביב שכונתינו ע"י הדר"ג שליט"א יחד עם עוד רבנים מובהקים, בודאי שזה הי' רצונו של כ"ק אבא מארי זצ"ל.

וע"כ הגני מצטרף בצירופי דרבנן לחוק ידי עושי מצוה דרבים להציל רבים ממכשולי איסור הוצאה בשוגג, ובזכות שמירת שבת קודש נזכה לגאולה קרובה בכ"א.

וע"ז באתי עה"ח יום ד' לסדר שמות כ' טבת תש"ס לפ"ק

קהל מחזיקי הדת דחסידי בעלזא

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בארא פארק יע"א

בס"ד, ח' טבת תש"ס לפ"ק

באנו בשורות אלו להבהיר דעתינו לכל אנ"ש בענין העירוב בעירנו בארא פארק יע"א.

הנה גודל מצות ותיקון עירובין ידוע ומפורסם לכל, איך הפליגו כל גדולי הפוסקים, וגדולי ומאורי ישראל שבכל דור ודור, ורבותינו הקדושים צדיקי הדורות הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע.

וז"ל החת"ס באר"ח סי' צ"ט "והדבר מוטל על הרב הת"ח שבעיר לתקן המבואות, ואם לאו מכשול וקולר העם על צווארו" וכו' עכ"ל.

וגם כאן במדינתנו בדור שלפנינו, השתוקקו מאוד הרבה רבנים גאונים וצדיקים, לתקן עירובין, אלא שהיה התנגדות מכמה גדולים משני טעמים, הן מחשש רה"ר דאורייתא של ס' רבוא בוקעין בה בעיירות גדולות, שנחלקו בה גדולי הדורות, ושנית מחשש שלא יהיה מי שישא בעול ובאחריות העירוב לפקח עליו כדבעי.

אמנם כעת נתעוררו כמה מזקני הרבנים גדולים בתורה ומובהקים בהוראה, לתקן עירוב בעירנו בארא פארק יע"א, ובצירוף כמה קהילות חשובות, ואנו נשאלים מאנ"ש כדת מה לעשות, ומה דין העירוב.

ולאחר חקירה ודרישה בשורש הדין ובכמה טירחות לברר מציאות הדברים, נתברר לנו שכעת עירנו בארא פארק יע"א כבר מוקפת בג' מחיצות חזקות שנעשו בידי אדם, שאין עוד החשש של רה"ר דאורייתא, ובר מן דין יש עוד כמה טעמים להקל אשר אין כאן המקום להאריך, ובאופן זה הדבר ברור דאפשר להתיר הטלטול ע"י תיקון צורות הפתח.

ולכן הדבר פשוט שהעירוב הוא מהודר ומובחר מאוד יותר משאר עיירות ישראל אשר עשו בהם עירובין בלי פוצה פה.

אמנם בתנאי שיקימו "ועד העיר" קבוע מרבנים ובעלי בתים חשובים, כמו שהיה נהוג בכל קהילות ישראל, אשר הרבנים יהיו ממונים לפקח על כשרות העירוב בתמידות, ולמנות משגיחים קבועים שיבדקוהו כל ערב שבת, והבעלי בתים החשובים ישאו בעול הכספי וייסדו קופה מיוחדת להחזקת כל צרכיה בריוח.

כ"ד הכר"ח לכבוד תיקון ומצות עירוב

נאום שלמה הכהן גראס

נאום שלום פסח לאנגסאם

נאום אשר אנשיל עקשטיין

צבי היילפערן דומ"ץ דקהע"י ווען ב"פ

בס"ד

על דבר העירוב הנעשה פה בארא פארק, אקדמות מילין, לבי עלי דוי איך מענין של מצוה נתגלגל ל"ע מחלוקת הכוללת גם בזיון וזלזול תלמידי חכמים { וכבר אמרו חז"ל (שבת קי"ט) המבזה ת"ח אין רפואה למכתו } ואיסורים הללו של אונאת דברים ולשה"ד וכו' לכו"ע הם מן העבירות התמורות מן התורה ואין שום דבר שיצדיק לעבור עונות פליליות האלו, אף לא גודל מצות עשיית עירוב ואף לא גודל מצות מחאה נגד העירוב. ולמזהיר ולנהדר שלומים תן.

ובעיקר היתר טלטול ע"י העירוב הנעשה פה, הנה מתחילה התנגדו כמה רבנים לעשייתו, אבל עכשיו שכבר נעשה, הדבר פשוט לענ"ד שיש לסמוך עליו, ובתנאי שיהיה בפקוח מורה הוראה מובהק, דלא גרע משאר עירובין הנהוגין בישראל מקדמת דנא, ואדרבה בכמה דברים עדיפא מינייהו, וכבר כתב הגאון בית מאיד (ס' שם"ד סו"ס ב') בענין עירוב דאסור להורות שום איסור לאחרים כמה שנהגו ע"פ דעת הרבה מהראשונים והאחרונים, עכ"ד.

והמפקקים בעירוב הנעשה פה מצד רה"ר דאורייתא, תוך משאר הצדדים שיש להקל בזה, הלא הוגד לנו שכבר נתברר שכאדא פארק מוקף מג' צדדים במחיצה הנעשה בידי אדם בעומד מרובה על הפרוץ, ובכה"ג גם מן המחמירים מודים להקל כמ"ש בשו"ת אחיעזר ח"ד.

ומה שמפקקים מצד שיש אנשים שאינם מסכימים להעירוב וצוותין ואומרים שהם אינם רוצים בזכות פת העירוב ובזה אוסרים הם על שאר בני"א, הנה לא ידוע לן אם באמת ישנם אנשים כזה, ואם אמנם נמצאים כאלה, אין אנו יודדים לסוף דעתם מאיזה מדה באו לידי כך להכשיל (לפי דעתם) כל המטלטלים ע"י העירוב, ועכ"פ לדינא כבר רנו קדמאי בכעין זה ברין מי שאינו מודה בעירוב, ואחרון אחרון תביב ראינו תשובה בנידון רידן מהרה"ג אב"ד קארלסבורג שליט"א אשר הניף ידו בעים רוחו בכוחא דהיתירא.

ומה שמפקקים מצד שכבר יצא קול קורא מגאונים ברור שלפנינו לאסור העירוב, נראה שהם לא רנו על עירוב כזה כמו הנעשה היום עם כל דקרוקי וחומרי הלכה, נמצא שלא על חתיכה זו רנו הם, ובכה"ג פשיטא שיכולים המורים לפסוק היום מה שנראה להו (כמ"ש רשב"א תולין נ"ד ע"ב ולהלכה ברמ"א יו"ד רמ"ד סעי' ל"א), ומה עוד שעכשיו נתברר שהמקום מוקף מג' צדדים במחיצה הנעשות ע"י אדם, בכה"ג אמרינן אי הוה שמיע להו הוה הדרו בהו (ע"י רמ"א חו"מ ס' כה ס"ס ד').

תבוא לדינא דמוחר לטלטל ע"י העירוב הנעשה עכשיו, והחוששים לדעת רבם, ואומרים שאסרו הדבר למגדר מילתא, יחשו ויחמירו לעצמם.

הנה ידוע דעת המשנ"ב (ס' שם"ב סק"ח) לגבי עירוב הנעשה ע"י צורת הפתח, רכל בעל נפש יחמיר לעצמו, אמנם יש לספק בדעתו כשיש עוד סניף להקל כגון בנידן רידן שמוקף מחיצות, אולי בכה"ג גם בעל נפש אין צריך להחמיר, אמנם ידוע שקשה מאד בעירוב לצאת כל הדיעות והחומרות של כל הפוסקים, (ונזכיר קצתם - אולי אינו מועיל ההיקף של ג' צדדים מה"ת כשיש בתוכו פירצה של "אמות דלדעת המשכנ"י אוסרות מה"ת, וגם לדעת משכנ"י אויל לי' ההיתר של החז"א דמחיצה של עומד מרובה מועלת לה"ד, וגם דעת הרה"ג בעל דברי יציב שאותם שאינם מסכימים אוסרים לאחרים). ולכן נ"ל דבעל נפש דרוצה להחמיר יש מקום לחומרתו וטוב לו שיתנה בפירוש שאינו מקבל עליו התומרה דק בלי נדר כרי שאם יצטרך בעתיד להקל לא יהא בהנהגתו חשש נדר.

וזהו מה שנראה לענ"ד. והרינו מוסר מודעה שכתבתי רק כדי להרבות כבוד שמים בקיום מצות השי"ת, ולכן כל מי שיהיו להדפים בענין העירוב דברים שיש בתוכם איזה זלזול אפילו קל נגד כל בן ישראל, הרינו אוסר לו להצטרף דברי אצל דבריו, כי כתבתי רק לכבוד שמים ולא להיפוך ת"ו. והאמת והשלום אהבו.

אור ליום ד' לסדר ויחי תש"ם

צבי היילפערן
דומ"ץ דקהע"י ווען ב"פ

בן ציון הכהן שטראססער

דומ"ץ דק"ק נייטרא ב.פ.

בעזה"ת

למען אחי ורעי אדברה נא.

התמהמהתי ולא חשתי לבוא על החתום בענין העירוב שבשכונתנו, כארא פארק יצ"ו, כי מורע אהרן קאחינא, ומחובתנו להיות אוהב שלום ורודף שלום, על כן רדפתי ורפקתי על דלחי הרבנים הגאונים שליט"א העוסקים בענין העירוב, האוסרים והמתירים, שיבואו לידי איזה פשרה, לא פשרה כיצד לחוות דעתם בהלכה, כי בזה לא שייך פשרה, אלא כאופנים אחרים, שאין כאן המקום לפרטם. אמנם לצערי, לעת עתה לא עלתה בירי, מ"מ לא אומר נואש, ועת לכל חפץ בעזה"י.

ועל של עתה כאתי, כי אם אמנם אני איני מהמפקחים על העירוב, וגם לא מוועד הרבנים על העירוב, מ"מ כאתי בשורות אלו להודיע לכל מאן דבעי למירע הדברים דלהלן:

הנה נידון העירוב דפה, מתחלק לשלשה סעיפים.

א' האם כשיש לשכונתנו צירח פחחים סביב סביב האם מותר לטלטל בחוכה בשב"ק. – לענד"ג שמותר לטלטל בה, והארכתי בכיבור השיטוח בעזה"י בשיעורי כהל' שבת בש"ק פ' וירא ופ' חיי שרה דהאי שתא, ולא עח האסף פה שורשי ההלכה מש"ס ופוסקים. עכ"פ נראה שמותר לטלטל בה, וגם מצוה להיות אחיעור ולאחיסמך להרבנים החשובים העוסקים בה.

ב' האם יש השגחה מעולה על העירוב. – חקרתי ודרשתי היטב, והנה אמת נכון הרבר כי העירוב מבוסס על סדר השגחה מעולה מרבנים מובהקים שליט"א, והשגחה על זה עומד בדרגה ההשגחה שיש על שאר דברים קלים וחסורים שבעירנו.

ג' האם יש לחוש שע"י העירוב יתרכו ברחובות העיר נשים וילדיהם ושיתהווה כזה פירצה בחומות הצניעות. – אמנם בהשקפה ראשונה היה נראה כי הטענה נכונה, אבל נתבונן נא, למה לנו להתחכם יותר מחכמי הש"ס והשו"ע ורבנותינו הקדושים אשר הם המורים לנו דרך התיים מה לקרב ומה לרחק והם הם שחורו ושנו שמצוה לעשות עירוב, כדי למנוע מחשש חילול שבת החמורה ולהרבות בעונג שבת, ואין זכר ואין רמז בדבריהם למנוע ממצוה זו מחמת חששות כאלו. ופוק חזי מש"כ קדוש זקני רשכבה"ג מרן חתם סופר זי"ע (בשו"ת האו"ח סי' צ"ט) וז"ל ראוי ונכון לכל קהל עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם לתקן מציאותיהם בתיקונים צורת הפתח או שארי תיקונים כיוצא בו וכו' והוא מן השכל ומן המבואר להדיא ברבתי חז"ל עכ"ל והאריך שם בדברים חוצבים בגודל המצוה ע"ש. ויש לנו לבטל דעתינו והרגשתנו לדעת רבנותינו הקדושים אפי' במקום שמחמת כוונה לשם שמים נראה לנו אחרת. וכוראי שמצוה הזאת לא תגרום שום מכשול, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע.

כרם להוי ידוע, כי ישנם רבנים גאונים שליט"א אשר דעתם כי אסור לטלטל בעירוב זה, מטעמים וטעמים שונים, על כן דברי הנ"ל, בהיתר ומצות עירוב, לא נאמר כלל וכלל לעדתיהם החשובות, ולכל הרגיל לשואלם בדבר ה' ככל עת ועונה, כי עליהם לשמוע לדעת תורה של רבם ומורם, ואין להם לטלטל כלל ע"י עירוב זה, ולא יוזו ח"ו מדבריהם זיו כל שהוא. – וגם אותם המטלטלים כהוראת רבם, יזהרו מאוד בכבוד הרבנים האוסרים, כגון שלא להכנס לבתי מדרשם כשהוא נושא דבר בפרהסיא וכן כל כיוצא בו. ולכן אנקש שלא ידפיסו שום דבר כשמי בענין העירוב אלא אם ידפיסו מכתב זה בשלימותו כי כבוד הרבנים הגאונים האוסרים יקר מאוד בעיני.

והנני כופל שכל מה שכתבתי לעיל בדבר היתר ומצות עירוב הוא רק לאותם החוסים בצלם של הרבנים הגאונים שליט"א המוכרים כן, ורבתי הם רק ככחינה איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. וה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום.

וע"ז באתי עה"ח ביום ה' לסדר וירא מנוחה כי טוב שנת תש"ס לפ"ק

בן ציון הכהן שטראססער

גבריאל ציננער
רב דק"ק ומח"ס "נטעי גבריאל"
ברוקלין, נ"י

בס"ד

יום שנכפל בו כי טוב לסדר זה זכרי לדר ודר (שמות) תש"ס לפ"ק

כיהודה ועוד לקרא הנני מצטרף בצירופא דרבנן לחזק ידי עושי מצוה לעשות תיקון עירובין בעירנו עיר ואם בישראל בארא פארק לקיים שליחותיהו דרבנן קמאי ששקדו על תקנת עירובין בכל עיר ועיר לתועלת הרבים.

וכן לימדנו כ"ק מו"ר מפאפא זצ"ל שיטת הח"ס ותלמידיו מאורי ישראל בכמה הזדמנויות להשתדל ולסייע לעשות עירובין גם פה באמעריקע, כאשר נדפס בספרו כמה תשובות ומכתבים בענין זה, וכן שמעתי ממנו גם בע"פ כמה פעמים, והדבר ידוע בין תלמידיו ובאי ביתו.

וראינו שהיה אצלו עסק גדול וחשיבות עצומה בעשיית עירובין, גם במחנות הקיץ (קעמפ) בשנים הקודמות היה עוסק בה בכבודו ובעצמו, והיה מטפס ועולה מטפס ויורד ע"ג סולם ואילנות לעשותן כדת וכדין, וכן בשנותיו האחרונות היה בודק העירוב בכל ער"ש, וכשלא היה שם איזה שבועות וחזר לקעמפ, בין השאלות הראשונות ששאל, האם העירוב כתיקונו ומי האחראי.

והנה בחלק ההלכה אין כאן המקום להאריך, ותל"ת יש תח"י חיבור גדול על הלכות עירובין בכל פרטיה ודקדוקיה, ושם מכואר באר היטב היתר המלטול לכתחלה ע"י העירוב דידן בבארא פארק.

אמנם בחלק ההשקפה, ראינו גודל החסרון הנרגש בזמננו, שדור הצעיר לא ידעו ולא יבינו גודל החשיבות והענין של תורת עירובין, שראו גדולי הדורות טובה גדולה לכלל ישראל לזכותם בשמירת ועונג שבת, ודלא כמו שחושבים כעת ההמון שעיקר העירוב הוא לענג חיי גשמיים והרווחה והערמה להיתר מלטול בשבת, אשר באמת אינו כן, כי העירוב נעשה להצלת ישראל מחילול שבת ולזכותם במצות עונג שבת בין לגדולים ובין לקטנים.

ומה שישנם כאלו החוששים שהעירוב יביא ח"ו לידי פריצות והוללות, דבר זו אין לו שחר ויסוד, והמעין בספרי הפוסקים הרנים באריכות בתיקוני עירובין וגם בעשרות קונטרסים שיצאו לאור במשך הדורות העוסקים בעניני עירובין לא נזכרו כלל חששות כאלו. ומה גם שמבואר בהאריז"ל ובעש"ט ותלמידיו הק' זי"ע שע"י מצות עירוב נתקדש המקום ומגרש הסט"א, ולא שמענו מגדולי ישראל חששות כאלו.

ואכתוב איזה ענינים ממה שראיתי מן הנסיון במשך הזמנים איך שתיקון עירובין הוא לתועלת הרבים, ואלו דוגמאות בלבד:

(א) מצוי שתינוק נחלה (או כחום גדול) וצריכין להביאו לרופא, ובמדינה זו שאין יכולין למצוא רופא שיבוא להבית, קורין מיד לחברה הצלה, לנסוע לביה"ח הקרוב, וצריך לחלל שבת בהליכתו ובחזירתו שא"א להשאר בביה"ח, וע"י עירוב יכולין להוליך התינוק בעגלה לקבל עזרה (שכב"פ יש ביה"ח מאימאנעדיס בגבולינו) ואח"כ לחזור הביתה.

(ב) תינוק או חולה ההולך לביה"ח קודם השבת לקבל עזרה רפואית, ובאמצע השבת שולחים אותו בחזרה ואין נותנים לו מקום להשאר שם ומוכרח לחזור לביתו וא"א לילך ברגליו מחמת חליו, וצריך להוליכו עם כסא גלגלים.

(ג) ביולדת שמוכרתת ליסע בשבת לביה"ח ונוטלת חפציה, כי בביה"ח אין להם בגדים הראוי משום צניעות, ויש בזה איסור הוצאה או עכ"פ ריבוי בשיעורין.

(ד) לפני וצדדי הבתים הרבה בע"כ עושים צוה"פ כדי לטלטל שם ואין יודעים לעשותן כדין ונכשלין בכל שבת באיסור הוצאה. וכן יש הרבה שאינן בקיאות בהל' עירובי חצרות ובפרט באפארטמענט בילדינגס.

(ה) שכיח הרבה פעמים כשעושים שמחה בבית ואין המקום מספיק, שמניחים חפצים במקרה (פרידושידער) של שכינו, ומביאים המאכלים ע"י עכו"ם, ויש בזה שאלה אי מותר (עי במי' ש"ז ס"ה ובנו"כ שם).

(ו) בפסח שחל בשבת וכדומה שנהוג שהולכים לבית ההורים ללילי הסדרים עם כל המשפחה, ומוכרחים ללין שם, ויש בזה צער וביטול שמחת יו"ט כי אין להם מקום מנוחה, והדבר מפריע מאוד לההורים והזקנים, ואילו הי' יכולים להחזיר לבתיהם אחר הסדר היה בודאי לכל אחד ואחד שמחת יו"ט בשלימות.

(ז) חולים ההולכים עם תרופות בכיסם. (ח) זקנים עם מקלות. (ט) בריללן קריאה שאינו עוזר להליכה.

(י) שכיח הרבה שנשים מוציאות מפתחות שאינם תכשיט גמור.

(יא) הוצאה ביו"ט שלא לצורך, ולכמה פוסקים הוא איסור דאורייתא.

(יב) שאילת שאלות נחוצות ממורי הוראה.

(יג) הבאת תרופה מבית מרקחת (דראג סטאר).

(יד) מאות מישראל שומרי שבת אך אין יודעין חומר איסור הוצאה בשבת (כגון יוצאי רוסיא וכדו'), וכל ישראל ערבין זה לזה.

הנה סימנא מילתא שבאותו תאריך שנגמר לטובה העירוב פה עירנו, ביום זה י"ב טבת כותב רבן של ישראל הח"ם בתשו' או"ח סי' צ"ט גודל החשיבות ותועלת בתיקון עירובין.

ויה"ר שבני הדרים בעיר הזאת יהיו שמחים לשמרו ולערב ערובו, ובזכות שמירת שבתות כהלכתו נזכה כלנו "יחד" במהרה לנאות עולם, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם בב"א.

החותם למען כבוד השבת קודש

גבריאל ציננער

בן ציון יעקב הלוי ואזנר

רב דבר"ץ ובית הוראה "שבת הלוי"

דארה"ב, מאנסי נ.י.

תחת נשיאות הגאון מהר"ש הלוי ואזנר שליט"א אב"ד רו"מ כ"ב

בעוה"ת ד' לס' "וירא מנוחה כי טוב" י"ג טבת תש"ס לפ"ק

שלו' וכט"ס ורב ישע למע"כ הרה"ג

המפו' כש"ת כמהו"ר חיים לייב כץ אבדק"ק סערדאהעלי שליט"א

ואתו עמו חבר ועד הרבנים הגאונים שליט"א, מקימי ומכשירי העירוב דבארא פארק

הגני בזה כיהודה ועוד לקרא, לחזק הני ברכי דרבנן, העוסקים בהקמת העירוב המהודר שבשכונתכם, ושמחתי באומרים לי שהוא נעשה בהיקף רוב מחיצות, במתכונת העירובין שהקמנו בשיקאנו - ודענווער וכו', ואשר פרטותיהן ומעלותיהן, כבר גרפסו בשני תשובות, בשבת הלוי (חלק ח' סי' צ"ז - קע"ז) לא"א מו"ר הגאון מהר"ש הלוי ואזנר שליט"א, ואם כי לא רצה להתערב בנעשה בחו"ל, אבל הביע שמחתו הגדולה ושביעת נפשו ורצונו ביתר שאת, מהקמת עירוב מוכשר ומהודר כזה, אשר מעטים כמותו.

ועל דבר ההסכמה ועידוד שנקשתם, תמה תמה אקרא, היתכן שנצטרך להסכמה, במצות זו, שאנו מצווים ועומדים עליה, כשאר מצוות התורה ודרכנן, ולא עוד אלא שהטילו חובתה על חכמי העיר ומנהיגיה ביתר שאת, שהם יקימו עירוב בכל אתר ואתר, וכמפורש בש"ס (עירובין ס"ח ע"א) המה ראו ברוח קדשם וקבעו, שאך רק עי"ז ימנע חשש חילול שבת, בטלטול והוצאה מכלל הציבור, ולא בלחו, וכעדות מרן הח"ס זי"ע (או"ח סי' צ"ט).

ולכם מקימי העירוב היקרים נ"י יאמר, חזקו ואמצו, אל תיראו, ואל ירך לבככם, ולא תגורו מפני איש, ואם יקומו איזה מעוררים כנגדה, הנה אם יעוררו אתכם, בדברים הנוגעים לכשרותה, הטו אזניכם כאפרכסת, כי עירוב עיר, שעניו הציבור נשואות אליו, צריך להיות מוכשר ומהודר באופן הנעלה ביותר, וכן מנוהל ע"י ועד רבנים ועסקנים מוכשרים, ולא כקדירה דבי שותפי וכו' ח"ו.

אולם אם יבואו לערער מכה שאר ענינים וגזירות חדשות אשר לא שערום אבותינו, האיך יתכן שיקומו מתנגדים למצוה שבתורה, ובפרט למצוה כזו, שאבותינו ורבתינו מסרי נפשם עליה, מאז ימות עולם עד היום הזה, וכדברים כדרכונות חוצבים להבות אש שיצאו בזה, מפי הרא"ש, והתשב"ץ, ומרן הח"ס זי"ע, ואתם עמם אלפי רבבות גדולי ישראל ז"ל, שבכל הדורות, ובכל מקומות, וכמבואר בתשובתינו המצורפת.

למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, יתן ה' שיזכו כל המתעסקים בבנינה, להרכות שלום בעולם, אל תיקרי בניך אלא "בוניך", יהי שלום בחילך - שלוה בשכונתיך, וכדאיתה בירושלמי, והובא ברבינו חננאל (עירובין פ"א ע"א) שתיקוני העירובין - מרבים שלום בעולם.

בן ציון יעקב הלוי בלא"א מו"ר הגאון מהר"ש ואזנר שליט"א

יעקב זיידה

דומ"ץ

וראש כולל מצויינים להוראה

בס"ד, יום כ"א טבת תש"ס לפ"ק

מאלוקי המערכה ישא ברכה וכל טוב ככה, ה"ה הרב הגאון הגדול מופת הדרור והדרו
כמוהר"ר חיים ליב כ"ץ אבדק"ק סערדאהעלי שליט"א.

אחרי הברכה כראוי, אבוא בשורותי אלו בדבר העירוב הנעשית בבורו פארק יצ"ו. ואף גם כי ידעתי שאין
מכתב זה מעלה ומוריד לעירוב הנעשית כבר ונתקבל בתשואות חן, מ"מ לא אנרע מעד שלישי שאף
שאינו מוסיף בהעדות כלל, נענש כשתי העדים האחרים כי הוא נטפל לעוברי עבירה, וא"כ ק"ו להנטפל לעושי
מצוה. ואף כי לא יוסיף תת כוחה, מ"מ נטפלת לעושי מצוה ובפרט מצוה גדולה כזו אשר חסד גדול הוא
לדבבות בנ"י, שלא יהיו ידיהם אסורות, כמו שכתב הרמב"ם (בפ"א מה' יו"ט ה"ו) וז"ל, ומה הטעם עצמו
(של שמחת יו"ט) לא אסרו ההוצאה ביו"ט, אע"פ שכל ההוצאה הוא מלאכה שאפשר לעשותה מערב יו"ט,
ולמה לא אסרוה, כדי להרכות בשמחת יו"ט ויולך ויביא כל מה שירצה וישלים חפציו, ולא יהי' כמי שריו
אסורות עכ"ל. הרי חסד גדול הוא להתיר אסורים שיוכלו להולך ולהביא.

ולבר מן דין כבר נכתב הרבה במכתבי הרבנים שליט"א על המכשולות אשר יצאים מבלי עשיית עירוב, ואין
צורך לחזור על הדברים אשר כבר נאמרו, רק אוסיף דבר השכיח, שישכח א' בכיסו ויציאנו מבלי להזכר
שיש אתו מאומה, ואף שהוא מתעסק בהוצאה דרבנן בכרמלית, דלאו רה"ר דאורייתא אתנו, מ"מ הנוכר
ברחוב שיש אצלו משהוא ואינו יודע ההלכות, קל לכא לידי שוגג באיסור הוצאה. וכן העירוב תיקון גדול הוא
ביו"ט, דרוב האנשים אינם יודעים לזהר שלא למלטל דבר שאינו לצורך היום.

ועל כשרות העירוב, איני רוצה להכנס בוה כי כבר הלכו בו נמושות, ובפרט אשר נודע כי מוקף הוא בשלשה
מחיצות העשויות בידי אדם, ובכה"ג לכל הפוסקים אפשר בעשיית עירוב. וע"ד החששות היכולים
להיעשות במשך הזמן, בדרך שנמסר הדבר לגדולי הדרור וועד רבנים בראשות מעכ"ת אשר יעמדו בפרץ לבלתי
יצא מכשול ח"ו, ויכולים לסמוך על זה בלי פקפוק. וכל הסומכים על ההכשרים הנעשים במוזן ובשאר דברים,
אף כי אינם יודעים שהרב סמך עצמו על פוסק א' או התיר בהפסד מרובה, כ"ש וכ"ש שיכולים לסמוך על
העירוב שנעשה בהידור רב, וגם הוא דבר הנראה ונגלה לכל.

וכן אין לומר שדב יחיד או כמה רבנים בעיר אין יכולים לעשות עירוב, רק רב העיר או בי"ד קבוע, דדבר פשוט
שהדבר מוטל על כל אחד ואחד, דהא ההלכה נאמרה בחלק אורח חיים ולא ביורה דעה. אלא דצריכים
לעשותו אלו היודעים ההלכה על בוריה, וזה הרי נעשה ע"י מעכ"ת שליט"א.

ולמענת החוששים מכשול שיכול לצאת מזה שיטיילו אנשים ונשים ברחובות עיר ויכולים לכא לידי עבירה,
לזה אמינא שצריכים היושבים על מדין לעמוד על המשמר, ולא לחקן שלא לעשות עירוב אשר
המכשול כבר ישנו תיכף. והא לנו לשון הרמב"ם ז"ל (פ"ו מה' יו"ט הלכה כ"א) חייבים ב"ד להעמיד שוטרים
ברגלים שיהיו מסבכים ומחפשינ בגנות ובפרדים ועל הנהרות כדי שלא יתקבצו לאכול ולשתות שם אנשים
ונשים ויבאו לידי איסור עכ"ל. הרי דבריו ברור מללו שאין מחמת זה לאסור ההוצאה ביו"ט כשאר מלאכות
שאפשר לעשותן מאתמול, ושוב לא יהי' חשש התקבצות אנשים ונשים, אלא ודאי שאין מחמת זה לעשות
שיהי' ידיהם אסורות, אלא לחקן בדרך אחר לעמוד על המשמר שלא יבא מכשול ח"ו, וכמו בכל המקומות
אשר יש שם עירוב. ושומר מצוה לא ידע דבר רע ולא יצא ח"ו מכשול, והיה זה שלום.

אחרי הקירה והשתחויו, הצעיר יעקב זיידה

ישיבה וכולל "אהלי יעקב"

ע"ש הגה"ק מהר"י ג"ל אב"ד חוסט ובאיאם

ב"ה. מוצאי שבת-קודש סדר ויגש אליו יהודה, תש"ס

על-דבר העירוב שהתקינו פה בארא-פארק, על-ידי רבנים גאוניו שליט"א, המפורסמים ביראתם ובתורתם, וכל הוראתם בקדושה בכל עת ובכל שעה ונושאים בעול צרכי הצבור באמונה-ודאי שהוא נתקן בתכלית הדקדוק ששייך להיות בעירוב של עיר גדולה, מיוסד ומבוסס על-פי פוסקים ראשונים ואחרונים שמפיהם אנו חיים. וגדול כחם של הרבנים שליט"א שהתקינוהו פה, לסמוך עליהם באמונה, כמו שאנו סומכים עליהם בכל דבר הקשה שמביאים לפנינו.

ומה שבאים לערער על עירוב זה מפני שהיו מחכמי הדור ז"ל שאמרו שלא לעשות עירוב בנוא-יארק רבתי-לע"ד אין ספק כי כל דברי קדשם לא היה אלא בענין אם רצוי לעשות לכתחילה או שלא לעשות, ומטעמים אשר עמהם, אבל כהיום שרבנים מדריכי העם רואים נחיצות לתקן עירוב, והוא בשלימות האפשרית ובפקוח גדול, יש לנו לומר כי אדעתא דהכי לא מנעו כלל וכלל.

ואמנם המדקדקים בכל מקום שיש בו אפילו צדי-צדדים לאיסור לפרוש ממנו, גם כאן נאה להם לנהוג סלסול בעצמם שלא לשאת משא בשבת. אבל ח"ו להתריע ולזלזל בעירוב הנעשה ע"פ חכמים מוסמכים בעיר. ועל כגון דא ייאמר ע"ד מאחז"ל בסוף מסכת מגילה שני ת"ח היושבים בעיר אחת ונוחים זה לזה בהלכה, נתקיים משפטי ה' צדקו יחדיו, משפטים וחוקים טובים אשר יחיו בהם.

וזה מיפיה של אומתינו בתורתה שהללו אוסרים והללו מתירים, וניתן מקום לבעלי הנפש שיחמירו ולכל שאר העם שיקילו. ונתקיים במתקני העירוב שמע הבת-קול "אם חכם בני ישמח לבי גם אנו", בינה זאת.

ואם כי כבר המליצו חכמי המדרש ז"ל " אחד באחד יגשו ורוח לא יבא ביניהם, מלכים מדיינים אלו עם אלו, אני מה איכפת לנו" - ובפרט כי טעם יש בלבי שבעיר של גוים לא יהיה היתר פשוט לשאת, משום שאין עיניהם יפות ברבוי אמהות וילדיהן וכו', מה שלא היה שייך כל כך לפניו, וד"ל. נעתרתי לבקשת חברי וועד העירוב הרה"ג המופלגים הי"ו, לתת ידי הכחה בתמיכת תורת חסד ולחון את פני העיר בתיקוניה העשויים כדת של תורה.

יעקב קאפיל שווארץ

יחיאל יעקב הכהן מיללער
גוי"נ להגה"ק בעל פנים מאירות זצלה"ה
אב"ד אייזנשטאם
ראש הכוללים נתעם אלימלך, ובית חנוך

בעזהשי"ת

"העירוב" בשכונת בארא פארק, שהוא עפ"י עדות הרבנים הגאונים המובהקים מקום מוקף מג' צדדים במחיצה הנעשית ע"י אדם, ועומד תחת פיקוח של הגה"צ מסערדאהעל שליט"א, הוא דבר נחוץ ותועלת רבה לתושבי שכונתינו להצילם מהרבה מכשולות בחילול שבת קודש "אשר ממש אי אפשר להזהר ממנו" וכלשון שכ' בתשו' חת"ס או"ח צ"ט.

אך כידוע, שבכל העירובין שנהגו ישראל מאז ומעולם, קשה מאוד לצאת כל השיטות של גדולי הפוסקים ראשונים ואחרונים ובפרט חומרות גאוני בתראי, ע"כ עדיין יש מקום לבעל נפש המחמיר בד' חלקי שו"ע לצאת כל שיטות המחמירים, להחמיר על עצמו בהוצאה שלא לצורך.

ובזכות שמירת שבת כהלכתה נזכה ליום שכולו שבת בכ"א.

יום ד' לסדר האספו ואגידה לכם, תש"ס לפ"ק

הק' יחיאל יעקב הכהן מיללער

מכתב להשלמת העירוב
מהרב הגה"צ מו"ה חיים יהודה ב"ץ שליט"א
אב"ד ור"מ סערדאהעלי

בעז"ה

ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה לראות אחרי הרכה עמל ויגיעה רוב סייעתא דשמיא בהשלמת תיקון עירובין בשכונתנו עי"ת ב"פ יצ"ו, בצוה"פ כדת וכדין ובחומרות והידורים, ביחד עם וועד רבנים גדולי תורה ויראה ובהסכמת וחיווק גאונים וצדיקים מאורי ישראל ורוב רבנים מנהיגי ומנהלי בתי כנסיות ובתי מדרשות שבפה. הן אותם שחתמו בעצמם, והן אותן שחיוקוני בע"פ.

אילו פינו מלא שירה כים ולשונינו רינה כהמון גליו וכו' אין אנחנו מספיקים להודות ולהלל שמו ית' העוזר דלים וחונן שפלים על רוב רחמיו וחסדיו אתנו תמיד, ובפרט לזכי' גדולה ועצומה כזו, בזכות אבוה"ק מוסדי דור ודור שמסרו נפשם להרכות תורה ולחזק בדקי היהדות בכל מקומות מושבותיהם, וצדקתם עומדת לעד לדרי דרין, כמ"ש וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. וגם בכח זכות השתוקקות הרבנים הגוה"צ מהדור הקדום זכרם לחיי עד מאותם שאנו סמוכים על הוראתם שדרו כאן (ובתוכם כ"ק אאמו"ר הגה"צ מסאמבאטהעלי זללה"ה) שהשתוקקו וכמהו שיתוקן עירוב בכאן. ואף שלא עלה בידם בפועל ממש עכ"ז עכ"פ עמדה כח השתוקקותם להועיל לדורות הבאים להוציא כן מכח אל הפועל.

ישמחו השמים ותגל הארץ כידוע שכל מצוה ועובדא טבא הנעשית כאן למטה מעוררת שמחה ושפע בכל העולמות ובפרט מצוה רבה וחשובה כזו, (שמצינו בה להדיא לשון שמחה כמו שאחז"ל בעירובין כ"א ע"א בשעה שתיקן שלמה עירובין ונמ"י יצתה בת קול ואמרה בני אם חכם לכך ישמח לבי גם אני וכו'), שהוא הצלת בני"י מאלפי איסורים חמורים של חילול ש"ק בשוגג אף לאנשים ומכ"ש נשים וקטנים וזקנים וחולים ואצ"ל להשוכחים עיקר שבת ח"ו. ומה גם יציבא מילתא לפי מה שגילה לנו האריה"ק זי"ע שע"י תיקון צורת הפתחים ועשיית רה"י מרה"ד מגרשין החיצונים מן המקום וימלא כבוד ד' את כל המקום, כי אין להם רשות לשוט במקום מוגדר, וכעין כל מילתא דצייר וחתום לית להון רשותא כשאחז"ל מסכת חולין ק"ה ע"ב, א"כ ענין זה הוא חיווק הדת בכללותה וסיוע לשמירת כל התורה בביטול כחות הרע מן המקום כמובן, ויתכן שגם זה נכלל בפ"י דברי הבעש"ט זי"ע (שהבאנו במכתב הקודם) על הפסוק בזעם תצעד ארץ שהוא ר"ת זביחה עירובין מקוואות שע"י דברים אלו תצעד ותתייטר הארץ עכדה"ק.

ותגל הארץ ע"י קיום מצות עונג שבת כתיקונה בלי שום מניעה ומכשול, ונח"ר כללות אלפי אחינו בני"י שביקשוני ועוררוני וורונוני ע"ז, והשבת לב אבות על בנים ובני בנים ולב בנים על אבותם שיוכלו להסב יחד בסעודת ש"ק ולשוחח בד"ת ומוסר להכנים יראת שמים כלב כל המשפחה, שכעת לפי צוק העתים בני"א מוטרדים מאד כמשך כל השבוע בהקפת כל הראש ואין פנאי ולב ומוח לשום דבר, ומה גם לקבל שמן משחת קודש אי בעית אימא דברי תורה ומוסר ואי בעית אימא סיפורי צדיקים והנהגת הזקנים ודור הקדום וכיו"ב, אלא ביום הש"ק ביום הניח לך ה' מעצבך ומרגזיך כמובן לכל.

ובכן בקשתינו שטוחה בזה לכולנו ליקח יכולת זו שנודמן לידינו לעבודתו ית"ש, להוסיף ליקת חבל בשירות ותשבחות ושיעורי תורה בלילי שבתות ולאחר הצהרים, (כי אין מניעה כ"כ מפאת שמירת הילדים בבית). וכמבואר בטור וש"ע סימן ר"צ ובלשונו הזך של שו"ע הרב שם לא ניתן שבתות ויו"ט לישראל אלא כדי לעסוק בהם בתורה שכל ימות החול הם מרודים במלאכתם ואין להם פנאי לעסוק בה בקביעות וכשבת הם פנויים ממלאכה ויכולים לעסוק בה כראוי, לפיכך פועלים ובעלי בתים שאינם עוסקים בתורה בקביעות כל ימי השבוע לא ימשיכו הרכה בעונג אכילה ושתי' בשבת ודי להם בעונג קצת שצריכים לעסוק בתורה הרכה וכו' שהרי נאמר שבת לה' אלקיך עכ"ל וכן ליקח הנכדים לשמוע

לקח טוב ודיבורי חן וחסד מפי הזקנים שלפעמים, דיבור א' בתורה ובהנהגה טובה ששומעים מהם הנכדים עושה רושם לטובה וחרישה עמוקה בלבם למשך כל ימי חייהם יותר מהרבה דיבורים של אחרים.

וכן יש לעורר הנשים והבתולות שיזהרו בעת הליכתן לצורך ברחובות קרי' שיהי' בדרך צניעות בשתיקה ובלחישה ולהטות הצדה כשאנשים עוברים, שיכירו הכל שהן זרע בירך ה' שהכושט והצניעות הוא מוטבע בעצם הווייתם, וכן לא ללבוש בגדי פאר היקרים בעת הליכתן חוצה (או בגדי שפלות וקלות המיוחדים רק ללבישה בבית הנקרא בלע"ז לאנגראוב דאסטער) כי מכשילים בזה בני אדם ח"ו והקולר תלוי בצווארן ועיני ה' משוטטות בכל הארץ לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו, וכן מעוררות קנאת אשה מחבירתה, וכן קנאה מאו"ה שאנו כעת בגלות ביניהם ועיניהם צרה כרבו צאצאי בני"ו ומלכושיהם, כמו שהי' ענין זה בעוכרינו במשך ימי גלותינו כמ"ש הקדמונים ז"ל, והדברים מובנים לכל ודי בהערה זו.

והנה בענין ברור הלכה באופני היתר תיקון עירובין לעירנו כבר ביררנו מלפנים זה רבות בשנים בעת שעלה התעוררות עשיית עירוב כברוקלין ואכ"מ וגם הוא משנה שא"צ לאחר הסכמת וחתימת הגה"צ מאורי ישראל שליט"א. ובוודאי ידוע לכל שיש מרבנים גאו"צ ובעלי הוראה שליט"א הדרים פה המתנגדים או עכ"פ אין דעתם נוחה בעשיית עירוב פה מטעמים שונים זה מזה, וכך הוא דרכה של תורה הללו אוסרין והללו מתירין ולא עלתה על דעת אדם מעולם שיש בזה זלזול מצד אחד על השני, ואין אחד יכול לכוף דעתו על האחר וכ"ש לביטול מצוה רבה לדעת הסוברים כן, וכ"א יחזיק כפי דעת רבותיו שיורוהו, אך לא להרחיב פה בשום אופן שיהי' על דיעה האחרת.

ועוד כדאי להודיע שהוצע כמה הצעות טובות כעין פשרה בין ב' הדיעות ולא עלתה בדינו לעת עתה להשוותם.

ופה מקום ליתן תורה לכל הרבנים שעמדו לימינו ומעורנו במעשה ודעת וחכמה והביעו דעתם ברבים לבוא לעזרת ה' כגבורים, וכן להנדבנים ועסקנים החשובים שנדבו חלבם ודמם דמים תרתי משמע לתיקון העירוב, שבלעדם ל"ה לנו אפשרות להגיע לתיקון, וא"א לפורטס כי רבים המה ואצל השי"ת כולם נזכרים בוודאי לטובה ולברכה כל אחד כפי מהללו, ואזכיר למזכרת עולם אותן שעסקו בהקמת העירוב בפועל ממש ברוב עוז ותעצומות ויגיעה כבירה, ה"ה הרה"ח הנגיד המפואר ר' אפרים יעקב בלומענבערג נ"י והאברך החו"ב בנש"ק מו"ה משה יוסף אונסדארפער נ"י והרה"ח ר' אברהם ווייס נ"י והאברך החו"ב מו"ה חיים מאיר נוסענצווייג נ"י, יתברכו כולם מאלקי המערכה אלף פעמים ככה ותהא משכורתם שלימה להתברך בכל מילי דמיטב בבני חיי ומזוני רויחא וכט"ם.

ועינינו נשואות לשמים לק' גומר עלינו שלא יצא מכשול מתח"י מעתה וע"ע ונזכה להרחיב גבולי הקדושה נחלה בלי מצדים ולזכות לכל השפעות טובות ברוחניות וגשמיות הכלולות בקדושת מצות שב"ק עד שנוכה ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

הכ"ד זעירא דמן תכרייא יום ערב ש"ק לסדר למען עשה כיום הזה להחיות עם רב ט"ו טבת שנת ח"ן שב"ת לפ"ק

הק' חיים יהודה כ"ץ

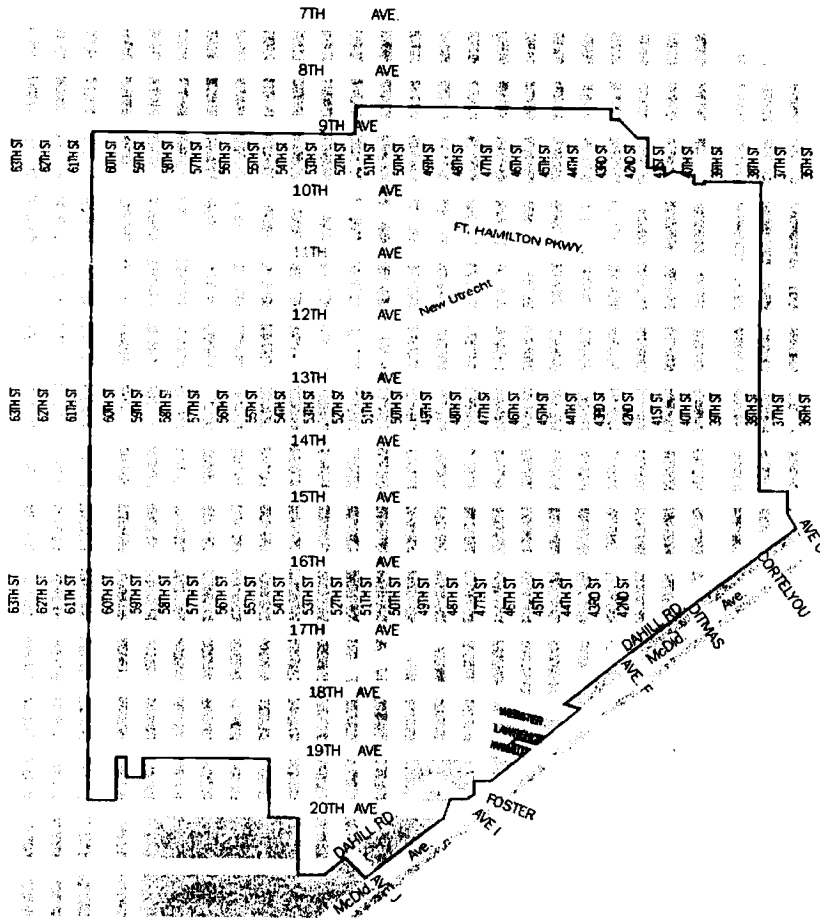
אב"ד ור"מ קהל עדת סערדאהעלי

שמחים לשמרו ולערב עירובו

ט"ו

בשמחה אנו מודיעים לקהל הקודש תושבי שכונתינו
בארא פארק
שהצלחנו בעזהשי"ת להשלים הקמת העירוב בשכונתינו

תחומי העירוב כפי המסומן

העירוב הוקם ברשות ובהסכמת מורי הוראות מובהקים,
רבני בתי מדרשות ומנהיגי הק"ק בשכונתנו בכתב ובעל פה
וחלקם נדפס בקובץ "דעת גדולי הרבנים על מצות עירוב" שנתפרסם.
העירוב עומד תחת השגחת "בי"ד המיוחד לעניני העירוב"

ליתר פרטים אפשר להתקשר

ERUV HOTLINE • 1-917-293-ERUV(3788) • עירוב האטליין

ERUV SOCIETY OF BORO PARK • 1419 44TH STREET • BROOKLYN, NY 11219